283. številka. V Ljubljani, v soboto 17. decembra 1921. LIV. leto

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrst á 4 K, od 20—15 petit vrst á 6 K, večji inserati petit vrsta 8 K; notice, posiano, izjave, reklame, prekllci petit vrsta 12 K; poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda" in „Narodna tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le nepodpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.

V inozemstvu 65 par = K 2·50.

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300·—	celoletno	K 480·—
polletno	150·—	polletno	240·—
3 mesečno	75·—	3 mesečno	120·—
1	25·—	1	40·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici.

Naročamo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Srbohrvaščina

Med nami Slovenci je še vedno preveč ljudi, ki gledajo le nazaj, namesto da bi gledali tudi naprej. Kako pogosto se čuje zdihovanje po starih, dobrih časih ,ko se je dobilo to in ono za mal denar, sedaj pa stane taka reč veliko število dinarjev. In vse zadovoljnejše so se počutili v prejšnjih razmerah, pa Nemcev nekateri ne morejo pozabiti. To so večinoma starejši ljudje, katerim se ne ljubi več zamišljati se v novo bodočnost, potem pa se zanaša z izvestnih strani nezadovoljnost tudi med mlajši rod, vse z namenom, da bi samo ena stranka zavladala nad Slovenijo.

Kakor v drugem, tako se tudi v jezikovnem pogledu obregajo ob sedanje odnošaje in neizmerno poveličujejo nemščino. To je jezik, ki kaj velja v svetu! In ta jezik nam hočejo vzeti. Pri tem pa tak nerazsoden človek že sikne svoj strup v srbohrvaščino, češ, kaj je potrebujemo? Kam naj grem s tem jezikom? Tako govore ljudje, ki so okosteneli v nemškem vplivu in so nesposobni preudarjati, kaj potrebujemo v svoji državi. Najprvo se moramo notranje jezikovno urediti, zraven pa takoj misliti na druge jezikovne potrebe. V svoji državi vendar ne bomo več gojili nemščine v taki meri, kakor smo jo morali pod Avstrijo. Avstrija je hotela biti nemška država in nas Slovence ponemčiti. Kake velike uspehe je v tem oziru dosegla na Koroškem in Štajerskem! Pod Avstrijo je bila nemščina vsem potrebna. Sedaj pa nekdanje Avstrije ni več in zato je tudi odpadla avstrijska potreba nemščine. Mi se moramo učiti slovenski in srbohrvatski v prvi vrsti. Potem pa nastopi učenje drugih jezikov, tako nemščine, italijanščine, ki sta v naši soseščini, in ruščine, glavnega jezika vseh Slovanov, zraven ne smemo pozabiti na francoščino in angleščino, poslednja je prvi svetovni jezik. Torej zelo obširno jezikovno polje. Potrebe bodo potegnile enega k temu, drugega k drugemu jeziku, v svoji državi pa si moramo jezikovni pouk uravnati tako, da bomo imeli vedno priliko, naučiti se raznih jezikov. Saj se vendar hočemo mogočno udeistviti v širnem svetu! In Slovani se navadno silno lahko nauče jezikov! Ni dvoma, da bodo Jugoslovani govorili mnogo jezikov, med njimi prav gotovo nemščina ne bo zadnja. Toda spravljati nemščino v nekako navskrižje s srbohrvaščino in pehati to iz šole na ljubo nemščini, to morejo delati le brezvestni in lahkomiselni ljudje, kdor pa misli pošteno in prav, pride do zaključka, da bo po povsem srbohrvaščine v slovenskih šolah znana in govorjena srbohrvaščina po vsej Jugoslaviji. Trinajst milijonov ljudi govori tako ali isti jezik. To dejstvo bo upošteval tudi inozemski svet in se učil srbohrvaščine. Nemški, češki ali kak drugorodni trgovski potnik, ki bo prispel po kupčijah v Jugoslavijo, se bo oglasil v obrti, trgovini, industriji v srbohrvatskem jeziku. Tudi Italijani bodo tako delali in se že uče srbohrvaščine za svoje trgovske zveze z Jugoslavijo. Tujec se ima naučiti jezika onega, s katerim si išče stikov, ne pa da se bomo mi postavljali z nemščino na široko pred prihajajočimi inozemci!

Srbohrvaščina vendar nam ni nikak tuj jezik. Starosta slovenskih politikov gospod Fran Šuklje je v svojih političnih razmišljevanjih meseca septembra prav dobro naglašal, da je jezik pretežne večine jugoslovenskih državljanov malodane isti. Jezikovno vprašanje, ki je upropastilo stari avstrijski nestvor, pri nas ne bo delalo posebnih težav, zlati prosti narod se kaj lahko razume med seboj, odločno laglje nego takozvani »inteligenti« s pismenim jezikom. Tako je! Zato pa treba delati v to smer, da se bomo povsod med seboj brez vsake ovire lahko razumeli in da ne bomo tožili o kakih jezikovnih razlikah. Mi Slovenci moramo računati z obstoječimi razmerami in s svojim številom. Čisto naravno pa je, da pri tem ne bo in ne sme biti odpahnjena v stran naša slovenščina. Vsa pozicija, ki jej gre, ali realnost zahteva tudi polno znanje srbohrvaščine. Le ne bodimo malenkostni in ne cepimo dlak!

Mladina, ki se uči srbohrvaščine v šolah, si nabavlja le korist za svoje življenje. Prihodnja slovenska generacija bo znala vsa srbohrvatsko, in takrat bo Jugoslavija mogla pokazati svoj enoten jezik. Mladino pa vzgajajmo dobro slovensko in dobro jugoslovensko!

— č —

— — —

Politična situacija.

G. Davidović vrnil mandat. — Predsednik dr. Ribar posreduje med radikalci in demokrati. — Možnost sporazuma.

— Beograd, 16. dec. (Izv.)

Razvoj dolgotrajne kabinetne krize je včeraj krenil v drugo smer. Že včeraj smo v kratki brzojavki javili da je g. Ljuba Davidović z ozirom na intransigentno stališče radikalnega kluba glede notranjega ministrstva javil kralju, da njegova misija ni uspela. Potek včerajšnjih političnih pojavov je bil v glavnih točkah sledeči:

Radikalni klub je imel včeraj dopoldne dališo, a zelo burno klubovo sejo. Napadi proti demokratom so dobili v klubu velik razmah in g. Nikoli Pašiću ni uspelo, da bi njegova ideja glede koalicije z demokrati prodrla in dobila trdno oporo. Klub je z večino glasov sklenil, da vstraja pri svojih, že znanih zahtevah. G. Nikola Pašić je bil pooblaščen, da na dogovorjenem sestanku objavi to stališče radikalcev g. Davidoviču. G. Pašič je g. Davidoviću na sestanku ob 11. dopoldne v resnici javil, da radikalni klub ostaja pri svoji zahtevi, to je, da radikalci obdrže ministrsko predsedstvo in zunanje ministrstvo ter da se jim izroči še notranje ministrstvo.

G. Ljuba Davidović je na to izjavo kratko omenil, da smatra, da so s tem vsa pogajanja med demokrati in radikalci popolnoma onemogočena.

Po sestanku je g. Davidović takoj odšel v sobo demokratskega kluba v narodni skupščini. Navzočim poslancem je kratko poročal o rezultatu razgovora s Pašićem. Poslanci so spoznali, da so razgovori z radikalci na tej podlagi nemogoči, ker bi bili demokratje popolnoma izključeni iz državne uprave. Demokratski klub je pooblastil nato g. Davidovića, da vrne Nj. Veličanstvu kralju mandat.

Po seji okoli poldne je g. Ljuba Davidović odšel na dvor, kjer je bil sprejet pri kralju v avdijenci. Njegovemu Vel. kralju je g. Davidović točno poročal o poteku pogajanj in izjavil, da so bili vsi njegovi poskusi, doseči med radikalci in demokrati soglasje, brezuspešni, da njegova misija ni uspela, zato vrača kroni podeljeni mandat in se zahvaljuje za poverjeno zaupanje.

Predsednik narodne skupščine g. Ivan Ribar je bil okoli 2. popoldne pozvan na dvor na obed. Kralj je predsednika zaprosil, da mu razloži položaj in nasvetuje način, kako rešiti čimprej krizo. Kralj se je z dr. Ribarjem dlje časa razgovarjal o nanovo nastalem položaju in o vrnitvi mandata g. Davidovića. Končno je kralj poveril g. dr. Ribarju mandat posredovanja. G. dr. Ribar je dobil nalogo, naj se posvetuje z voditelji parlamentarnih skupin in naj skuša poravnati spor med demokrati in radikalci. G. dr. Ribar je prevzel to nalogo, njegova vloga je slična kakor ona pok. Draže Pavlovića, bivšega predsednika narodnega predstavništva, ki je tudi po dolgotrajnih neuspešnih pogajanjih posredoval med posamnimi političnimi skupinami.

Da izvrši od Nj. Vel. kralja poverjeno mu nalogo, je predsednik g. dr. Ribar odredil konferenco delegatov demokratskega in radikalnega kluba. Konference so se pričele ob 4. popoldne, v prostorih predsedstvene pisarne narodne skupščine in so trajale skoro do 8. zvečer. Teh konferenc so se udeležili sledeči delegatje: 1. Za demokrate Ljuba Davidović, Svetozar Pribičević, Voja Veljković, dr. Gregor Žerjav, Jovan Mageovčević, dr. Voja Marinković in Andrija Radović. 2. Za radikalce: Pašić, Aca Stanojević, Ljuba Jovanović, dr. Laza Marković, dr. Velizar Janković, dr. Srskić in dr. Momčilo Miletić.

Predsednik dr. Ribar je kratko pojasnil svojo misijo in uvedel razgovore za sporazum med obema strankama. O uspehih te konference je ohranjena najstrožja tajnost, ker so se delegatje zavezali pod častno besedo, da o tem ne izdajo nobene izjave.

Po tej konferenci je bilo toliko spoznati, da je klub težkemu srcu še vedno mogoč sporazum med demokrati in radikalci. Po konferenci je nastalo med obema strankama razpoloženje, da se čimprej reši kabinetna kriza in da se zaključi gotov sporazum.

Tekom današnjega dopoldneva imata oba poslanska kluba, demokratski in radikalni, seje, na katerih upajo, da pride do končnoveljavnega uspeha. Danes se tudi nadaljuje gornja konferenca med demokrati in radikalci. V političnih krogih smatrajo, da pride danes na tej konferenci do definitivnega zaključka.

Prevrat v Albaniji.

Boj za tiransko vlado. — Nova tiranska vlada.

— Beograd, 15. decembra. Po došlih vesteh je izvršen v Tirani prevrat. Baje je odstranjena sedanja vlada. Na čelo nove vlade je stopil vodja prevratnikov Ahmedbeg.

—d Beograd, 15. decembra. Komisija Zveze narodov za razmejitev med Albanijo in Jugoslavijo odpotuje v južno Albanijo in miridijtsko ozemlje, da zasliši že je tamošnjega prebivalstva.

—d Korča, 15. decembra. Sestava nove vlade po Hasan begu iz Prištine je izzvala splošno nezadovoljstvo pri ogromni večini prebivalstva. Večina prejšnjih ministrov in veliko število poslancev s predsednikom narodne skupščine je pobegnilo radi nevarnosti, da bi ne bili aretirani in pobiti, v notranjost dežele, kjer zbirajo okoli sebe prebivalstvo, da bi skupno z orožjem v roki izgnali vsiljeno vlado. Zdi se, da se je ministrom in poslancem pridružil tudi del vojske iz Tirane.

—d Skader, 15. decembra. (P. B.) Ahmed beg se je z zelo velikim številom oboroženih vstašev napotil proti Tirani, kamor ima dospeti v nekoliko dneh. V Tirano imajo priti tudi pobegli poslanci in bivši ministri s svojimi pristaši iz sev. Albanije, ker so sklenili, da sestavijo tamkaj drugo vlado. Pod pritiskom teh dogodkov je Hasan beg iz Prištine podal ostavko v bojazni pred nasprotniki, ki so krenili oboroženi proti Tirani. Prebivalstvo je zelo ogorčeno proti tujim agentom, ki so pomagali Hasan begu polastiti se oblasti.

—d Skader, 15 decembra. (P. B.) Hasan beg Prištinec je s svojo vlado podal ostavko in pobegnil. Vrdo zanimivo prevzame bivši ravnatelj pošte in brzojava Mirdoga Kosturi iz Korče z nekaterimi drugimi uradniki.

—d Korča, 15. decembra. (P. B.) Vlada Hasan bega Prištinca, ki je prišla, kakor znano do oblasti s podporo in protekcijo italijanskih agentov in vsled svoje velike sovražnosti napram kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je vzdržala komaj nekoliko dni. Pred nevarnostjo krvavega spopada z albanskimi nacionalisti in ostalimi Albanci, je moral Hasan beg zapustiti oblast in pobegniti iz Tirane. Semkaj prihajajo zanesljive vesti, da po tem popolnem neuspehu vlade Hasan bega iz Prištine, prav iz Vučitrna, zbirajo italijanski agenti s pomočjo denarja podpise med prebivalstvom za prošnjo Zvezi narodov, naj se Italiji poveri izredne predpravice v Albaniji.

Gustav Flaubert

(1821—1880.)

K obletnici njegovega rojstva 12. decembra.

V Parizu se bo slovesno praznovala stoletnica velikega pisatelja in odkrili mu bodo spomenik v luxenbourgškem vrtu. O niem moremo govoriti brez bojazni, da bi se ga kdo naveličal, bil je globoko pošten človek, v večnem stanju upora proti nizkotnosti in hinavstvu, ki mu jih je kazala uboga človeška narava. Kar se tega tiče, se nahajajo v njegovih pismih pravi zakladi. Pisal je Maupassantu: »Častna mesta kradejo čast, naslov ponižuje, dostojanstvo otopi. Zapišite si to na zidove!« — »Kamorkoli se obrnem,« je rekel, »stopim v . . . «

Toda Flaubert je včasih sovražil ljudi samo v obupu, da jih ni mogel ljubiti take, kakor bi si jih želel. Označuje ga poštenost mišljenja, ki je ni nihče prekosil. Da to spoznamo, je treba proučevati njegovo delo prav natančno. Pokaže se nam tedaj kot izvanreden slučaj herojske vesti, silne krepostl, zvestobe enemu idealu. Nihče boli ne dokazuje kot on Buffonovega izreka: »Genij je samo dolgo potrpljenje.«

Flaubert je delal dvanast ur na dan in bil je sam s seboj zadovoljen, če je po končanem dnevu bil napisal deset vrstic, ki jih je smatral za približno definitivne. Zgodilo se je, da je prečital več knjig, da najde kak točen podatek. Kaj bi bil postal ta ubogi veliki mož, če bi bil rojen brez premoženja? Na koncu svojega delovanja je izračunal, da ga je po odbitem zaslužku stala literatura prib'ižno dvesto frankov. Težko je, si predstavljati večje intelektrelno trpljenje kakor nesrečneža Flauberta, ki ga je mučila skrb za vsakdanji kruh. In koliko pisateljev trpi na tem, niti ne slutimo, a živijo vkljub temu, in tako je res, da se človek nazadnje navadi tudi na najhujše.

Poštenost njegovega stila dviga Flauberta do genija. Imel je vse lirske darove in bajno bogastvo izrazov. A bil je tako pošten, da je žrtvoval vse to svoji strasti do točnosti in pravilnega izražanja. Znanstveni duh, ki je bil v niem, je brzdal liriko, razven na nekaterih velikih straneh slovstva,kakor v sliki Katarine Leroux, v smrti gospe Bovary in v epizodi križanih levov. Brez dvoma moremo povsod v njegovih delih najti krasne slike, a njegove velike knjige veljajo, karkoli se že reče o njih, predvsem po svoji konciznosti in skrajšanosti.

V tej volji zoperstaviti se pijanosti velikega govorništva, in videti lepoto samo v resnici, obstoja vzvišenost in pravi genij Flauberta. In v tem bo tudi živel, kajti v tem je pravi stvarnik.

»Madame Bovary« je bila revolucija v francoskem slovstvu. Ta roman se je zablestel v miljeju sijajne romantične fantazmagorije in koliko knjig, ki je nosilo polno lepih okraskov, je obledelo pred njim.

Res je, da je bil Balzac predhodnik Flaubertov. Toda Balzac je bil zarasel gozd; treba je bilo postaviti drevored, v katerem bi se dalo videti boli jasno, treba je bilo pokazati z umotvorom novo pojmovanje umetnosti, »resnice«, ki je postala lepota«, ki jo je prinesel genijalni avtor »Človeške komedije«. Ta slava gre Flaubertu.

Pri prvem čitanju tega slavnega romana se seveda ne da spoznati njegova vrednost. Sodobniki so se v tem motili, celo najpametnejši, kar dokazuje, kako je težko pravilno oceniti umetniško delo, kadar izide.

Vem, da si je upal Frédéric Masson reči, da ima Flaubert stil zdravnika z dežele, vem tudi, da so naši pri niem jezikovne napake. A pisati nepravilno in slabo pisati sta dve zelo različni stvari. Sicer je pa Flaubert včasih nalašč pisal nepravilnosti, in moremo reči, da so se mu posrečile. Morda je ravno v svoji skrbnosti, ker je vsak izraz strogo in logično analiziran, prišel do tega, da je včasih pohabil sintakso. Vkljub vsemu ostane »Madame Bovary« sijajen dokaz, da obstoji vrednost kake knjige predvsem v njenem stilu. Ni bilo lahko napraviti prvovrstno umetnino iz te tvarine. Bila je že prav obrabljena lajna: mala meščanka z dežele, ki vara svojega moža.

Namenoma je Flaubert izbral najbanalnejši okvir, najbolj vsakdanjo okolico, najbolj medle osebnosti; in s tako enostavnimi podatki je ustvaril enega najlepših spominov človeškega duha.

Toda kaj je pa pravzaprav stil? Nikakor ni ona vrsta napačnega lirizma, ona ogromna obilica besed, ki je baje moderna in ki nas duši. Nasprotno, stil je trezrost, strastno iskanje primerne besede, tako da se nazadnje najde izraz, v katerem čutimo, da je edini pravilen. Tu govorim o Flaubertu ravno zato, ker se mi dozdeva kot protest proti gotovim slovstvenim strujam.

Brezdvomno je pod vplivom Flaubertovim nastala nekdaj takozvana »umetniška pisava«. Da se pa more dobro pisati, je predvsem treba, da ima pisatelj nekaj povedati. Vpliv Flaubertov je bil srečen, ker je inspiriral strastno skrb za resnico. Njegova umetniška formula je rodila mogočno literarno pleiado, ki je čast druge polovice 19. stoletja in dokazala, da se morejo najvišje zmožnosti duha uporabljati v to, da raziskavajo in poglabljajo realnost.

Drugi romanopisci, kakor Balzac, Stendhal in Benjamin Constant, so bili morda boli globoki misleci, toda avtorju, ki je spisal »L' éducation sentimentale«, gre slava, da se je bil silil pojmiti človeško naravo v vsej njeni razpoločnosti, z vsemi nasprotstvi, iz katerih sestoji. In trditi moremo, da je na ta način prenovil psihologijo samo s tem, da je sicer brezdvomno ustvaril na videz mani harmonične osebnosti, a tem boli resnične in bolj žive.

P. B.

—d Debar, 15. decembra. (P. B.) Povodom odhoda naše vojske na demarkacijsko črto, ki se je izvršil na podlagi sklepa poslaniške konference, je prebivalstvo brez razlike vere in narodnosti spremljalo našo vojsko z globoko žalostjo, dobro vedoč, kaka usoda ga čaka v anarhiji, ki bo nastala med albanskimi tolpami. Mnogi Albanci so pri slovesu od naše vojske plakali kakor otroci. V nekaterih krajih je spremlja'e naše vojake prebivalstvo celih vasi, obžalujoč, da odhajajo in zagotavljajoč, da bodo vsi zahtevali od razmejitvene komisije priključenja k kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, pod katero upravo so vladali red, ravnopravnost in javna varnost brez ozira na vero in narodnost.

— — —

Sestanek med Masarykom in Hainischem

Politični in gospodarski razgovori. — Bodočnost Avstrije in nje zunanja politika.

—d Lana, 15 decembra. Zvezni predsednik dr. Hainisch je dospel s posebnim vlakom v Lano ob 10.45 v spremstvu zveznega kancelarja dr. Schobra, češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša in kancelarja dr. Šamala. Predsednik dr. Masaryk, ki je prebivalstvo došlece na postaji, je pozdravil avstrijskega zveznega predsednika dr. Hainischa, zveznega kancelarja dr. Schobra in poslanika dr. Marcka, nakar jim je predstavil svoje spremstvo. Ko je dospel zvezni predsednik dr. Hainisch, je zaigrala vojaška godba avtrijsko himno in nato češko. Zatem je korakal predsednik mimo častne čete grajske straže. Grad, kakor tudi javna poslopja so okrašena z zastavami v barvah obeh držav. Dopoldne se je vršilo posvetovanje med ministrskim predsednikom dr. Benešem in kancelarjem dr. Schobrom o gospodarskih in političnih vprašanjih, o katerih so komisije že razpravljale. Pri današnjih posvetovanjih so se ugotovile točke, pri katerih je že prišlo do končnoveljavnih rezultatov. Nadaljni predmet razpravljanj so tvorili politični dogodki zadnjih mesecev, posebno od sestanka v Hallstadtu.

— Dunaj, 16. decembra. (Izv.) O sestanku avstrijskega zveznega predsednika dr. Hainischa s predsednikom Češkoslovaške republike dr. T. Masarykom v Lani priobčuje današnja »Neue Freie Presse« daljše poročilo svojega posebnega dopisnika, ki je imel priliko se razgovarjati z dr. Benešem, dr. Masarykom kakor tudi z dr. Hainischem.

Včeraj dopoldne je dr. Hainisch obiskal dr. Masaryka v njegovi biblioteki. Med tem časom pa sta vodila pogajanja in razgovore minister dr. Beneš in kancelar dr. Schober. Poročevalec je interviewal dr. Beneša in mu stavil več vprašanj.

Prvič: »Kako da'eč sega politični sporazum z Avstrijo? Del češkoslovaškega tiska je že namigaval o nekem sporazumu?«

Dr. Beneš mu je odgovoril: »To so kombinacije. Sedaj razpravljamo o dogodkih, ki so se razvili po hallstadtskem sestanku, predvsem o Karlovem puču in o vprašanju habsburške dinastije.«

Poročevalec: »Ali so podane garancije, da se taki pučі več ne ponove?«

Dr. Beneš: »Garancije so podane že z našim in avstrijskim nastopom v tem vprašanju!«

Dr. Beneš je dalje na kratko očrtal poročevalcu politični in gospodarski pomen sedanjih pogajanj. Sestanek ima glavno nalogo, da se zaključijo pogajanja o gospodarskih vprašanjih, ki so jih že razpravljale posamezne strokovne komisije. Glavno je, da se definitivno zaključi trgovinska pogodba, da se odstranijo izvozni in uvozni carinski tarifi, da se uredi prometno vprašanje na jug in še druga ekonomska vprašanja.

Ker so nekateri listi priobčili vest, da je Češkoslovaška republika pripravljena dati Avstriji kredit v znesku 300 milijonov čsl. kron, je dr. Beneš izjavil, da so te vesti močno prezgodnje.

Predsednik dr. Masaryk pa se je poročevalcu o ciljih državne politike kratko izjavil, da je sedaj njegova edina življenska naloga pomiriti Čehe in Nemce ter ustvariti deželi trajen notranji mir. Češkoslovaška želi živeti v miru s svojimi sosedi, hoče mir v Srednji Evropi. Naš sestanek zasleduje iste cilje kakor washingtonska konferenca. Igra z vojaki naj konča.

Po končanem popoldanskem lovu je dr. Hainisch poročevalcu očrtal glavne cilje sestanka in gospodarsko-politično bodočnost Avstrije. Dr. Hainisch je trdno uverjen, da zasije Avstriji po treh letih na gospodarskem polju lepša bodočnost. Elektrifikacija bogatih vodnih sil v Avstriji bo dokončana in z njo bo zelo reducirana potreba premoga. Tudi poljedelstvo se polagoma dvigne in je pričakovati v treh letih, da bo mog'a Avstrija doma kriti konzum živil z dvema tretjinama in le eno tretjino bo treba uvažati.

O zunanji politiki Avstrije je dr. Hainisch kratko naglasil, da Avstrija v bodoče ne posega več aktivno v zunanjo politiko, osobito, čim bo končano vprašanje Šopronja. Avstrija želi v miru in prijateljstvu živeti s Češkoslovaško in se na njo nasloniti.

Svečan sprejem ameriškega brodovja v Splitu

Pomemben govor amariškega admirala.

— d Split, 15. decembra. Včeraj dopoldne je priplul v tukajšnjo luko dreadnought Zedinjenih držav »Utah«. Ameriški admiral Niblack se je ob 11. izkrcal na obalo, kjer je bilo postavljeno vojaštvo. Vojaška godba je zasvirala ameriško himno, admiral pa je pozdravil vojaštvo s »Pomozi Bog, junaci!« Nato je admiral posetil pokrajinskega namestnika, mestnega župana, komandanta mesta in komandanta obali, ki mu je opoldne vrnil poset. Snoči je priredil delegat vojne mornarice na čast ameriškemu gostu v hotelu »Belevue« banket. Danes popoldne priredi admiral banket na svoji ladji.

— d Split, 15. decembra. Na banketu, ki ga je snoči priredil na čast admiralu Niblacku naš delegat vojne mornarice fregatni kapetan Stanković, sta izrekla napitnice tudi pokrajinski namestnik dr. Metličić in župan dr. Tartaglia.

Admiral je odgovoril s pomembnim govorom, v katerem je naglašal, da zasleduje Amerika povsod nesebično politiko. Med tem ko podpira Amerika narode, ki trpe brez svoje krivde, nima interesa za narode, ki sklepajo tajne pogodbe ter se hočejo okoristiti z vsakim političnim položajem z namenom, pridobiti nekaj za sebe in ki skušajo trgovinsko izrabljati narode drugih držav v svojo korist.

Zedinjene države so mnenja, da je vsaka teritorijalna posest brez vrednosti, ako ni dosežena po svobodni volji njenega prebivalstva. Teritorij, ki se ohranjuje z bajoneti, ni končno nič drugega, kakor mrtev kapital.

Admiral obžaluje, ker po treh letih sklenjenega premirja obstoje še vedno nerešena vprašanja na Jadranu. Želi, da bi se Split razvil kot velika luka v koristni tekmi z Benetkami, Trstom in Reko. Upa, da bo ob svojem ponovnem prihodu na Jadransko morje našel vse v najboljšem finančnem stanju in da bodo takrat dobri odnošaji med vsemi narodi v resnici vpostavljeni. —

Govor ameriškega admirala je zbudil burno odobravanje.

Debata o irskem sporazumu v angleški zbornici.

—d London, 14. dec. (Reuter) Na današnji seji poslanske zbornice je več poslancev čestitalo kralju in vladi, kakor tudi irskim zastopnikom k sklepu angl.-irskega dogovora. Ministrski predsednik Lloyd George je izpodbijal očitek, da bi pomenil dogovor ponižanje za Veliko Britanijo in vso državo. Najvažnejša določba dogovora je, da je bila Irska povzdignjena na dominij britanske države. Irska ima odslej vse pravice in odgovornosti, ki pripadajo celokupni državi. Največje težave prihajajo od Ulstra. Govornik se je nato bavil z vprašanjem pravice Irske, vzdrževati armado in mornarico. Dalje je izjavil, da se bodo čuvale Ulstru vse pravice. Kraljevske čete se po sestavi odgovorna vlade umaknejo iz južne Irske.

Ulsterski ministrski predsednik Craigh je izjavil, da dogovor ni pogodba med Veliko Britanijo in Irsko, zakaj Ulster odklanja tozadevne določbe in nikakor nima namena sprejeti vseirskega parlamenta. Nad Ulstrom se je izvršila sila. Vlada je uporabila vsa prisilna sredstva z izjemo strelnega orožja. Ustanovitev komisije za razmejitev med Ulstrom in ostalo Irsko je zadeva, ki pomenja za Ulster življenje ali smrt.

Drugi govorniki so nastopili soper dogovor, katerega so označevali kot kruto ponižanje in kapitulacijo.

— — —

Nemčija in vojna odškodnina

—d Pariz, 41. decembra. Reparacijska komisija je Nemčiji za ladje, ki jih je izročila do 1. maja 1921, vpisala na dobro vsoto 10,242.649 mark v zlatu. Obnovitvena komisija je sklenila nadalje, da odpošlje v Berlin komisijo, ki bo proučevala ukrepe, po katerih bi se splošno postopane pri izročitvah »in natura« poenostavilo in skrajšalo. Dalje je reparacijska komisija priznala Češkoslovaški kot državi, ki je bila že pred sklepom premirja priznana kot zavezniška in asocirana sila pravice, ki izhajajo iz mirovnih pogodb v St. Germainu, Versaillesu in Trianonu glede povračila terjatev od 28. oktobra 1918 dalje.

—d Pariz, 15. decembra. Nemška vlada je reparacijski komisiji sporočila, da more 15. januarja 1922 zapadlo vsoto v znesku pet milijonov zlatih mark plačati le deloma in da prosi za ostali del, da se ji podaljša rok.

— — —

Politične vesti.

= **Ameriški poslanik v Sofiji.** Novi diplomatski zastopnik amriških Zedinjenih držav na bolgarskem dvoru Karel Wilson je izročil bolgarskemu kralju svoja poverilna pisma.

= **Beograd za vse.** Splitska »Nova Doba« priobčuje pismo iz Beograda, kjer plše med drugim: Srbski narod v svojem instinktu čuti naše narodno edinstvo. Zato ta del našega naroda ne mara onih naših politikov, ki so s svojo politiko povzročili, da je s vprašanjem našega edinstva slabše nego je bilo tedaj, ko še nismo bili v zajednici. Naši najuglednejši možje na polju znanosti, književnosti in umetnosti so z vsem svojim bitjem za edinstvo: za en narod, za eno državo in za eno kulturo. V naših srednjih šolah, predvsem na univerzah, se poučuje enako srbska, hrvatska in slovenska kultura in književnost. Na beograjski univerzi se ne podučuje več posebna srbska književnost, ampak jugoslovenska. Tu ni več nobene razlike, vse je eno, vse enako važno. Nedavni uspeh hrvatskega dramatika Josipa Kosora v beograjskem gledališču je pozdravljen kot domači uspeh. Srbi ljubijo Hrvate, celo one, ki so danes na krivem potu.

= **Italijanske šole v naši kraljevini.** V času, ko odrekajo italijanske oblasti našemu narodu v Istri, v Trstu in na Goriškem šole v narodnem jeziku, ki so obstojale celo za časa avstrijskega režima, v času, ko pobesneli fašisti pred očmi vlade požigajo naše zadnje kulturne institucije v zasedenem ozemlju, vzdržujejo Italijani v Šibeniku, Hvaru, Korčuli in v Starem gradu italijanske šole brez vsakega dovoljenja in odobritve naših oblasti. V teh šolah ki niso pod nadzorstvom naših oblasti podučujejo italijanski državljani po italijanskih knjigah, v katerih se poveličuje samo Italija, njen imperijalizem in njena dinastija. V teh šolah se ne podučuje naš državni jezik. Otroci se vzgojujejo v mržnji do vsega, kar je naše. In kar je najbolj žalostno, večina teh otrok je naša, ker so Italijani podkupili njih roditelje, da pošiljajo svojo deco v italijanske šole. Pred kratkim pa je par italijanskih državljanov in domačih Italijanov v Splitu izročilo pokrajinski upravi prošnjo za otvoritev italijanske šole v Splitu. Pokrajinska uprava je poslala to prošnjo ministrstvom prosvete, notranjih in zunanjih zadev. Če se pomisli, da so te šole proti čl. 16 naše ustave in da so otvorene večidel za potujčevanje naše dece, potem je nerazumljivo, kako more naša vlada ne glede na šolske razmere v zasedenem ozemlju dopustiti, da vzdržujejo tuji državljani v naši kraljevini šole, kjer se goji sovraštvo do našega naroda.

= **Avstrijski zvezni kancelar o političnih in gospodarskih razmerah.** Zvezni kancelar dr. Schober je izjavil dunajskemu dopisniku »Prager Presse« nastopno: Ne pomišljam si izjaviti, da nimam nobenega vzroka, da bi se opti mistično izražal o našem položaju. Iz stanja večne krize smo sedaj prešli v akutno krizo, da če hočete, se lahko reče, da smo sami izzvali ta stadij. Storili smo to, ker je bolezen naše gospodarske eksistence v tem stadiju samopomoči popolnoma nedostopna. Avstrija je hotela z odpravo državnih dodatkov za živila in cele vrste davčnopolitičnih ukrepov na radikalni način zboljšati svoj proračun. Vlada in parlament vedoma žrtvujeta svojo popularitet, ko nalagata prebivalstvu nova bremena, še preden si more finančno-gospodarsko popolnoma neizobražena masa razjasniti dejstvo, o kreditih, ki so že odobreni in ki so končni cilj finančnega načrta. Prepričan sem, da tudi Češkoslovaška upošteva to naše prizadevanje, ker dobro pozna naše politične in gospodarske razmere. Češkoslovaška tudi ve, da bi bilo zavlačevanje kreditne akcije za Avstrijo velika nesreča ne samo za Avstrijo, ampak tudi za vse sosedne države, ker bi se poglobitev gospodarskih stikov, po katerih stremita Dunaj in Praga, tudi za bogatejšo državo rentirala šele tedaj, če bi postala revnejša država zopet sposobna odjemalec, ki lahko plačuje. Nikoli nisem dvomil in tudi sedaj ne dvomim, da bomo dobili potrebne kredite in da bomo s pomočjo teh kreditov lahko vzpostavili aktivno gospodarstvo, ki bo močan steber političnega in socialnega reda srednje Evrope. Sploh pa je že zadnji čas, da se neha sedanja politika sovraštva in nezaupanja, v gospodarskem oziru pa zaprtja in slabega kredita. Življenska moč bo razvila samo taka srednja Evropa, ki bo pokazala dovolj spravljivosti in resnega zmisla za skupno delo.

ITALIJANSKA ZBORNICA.

Fašisti proti jugoslovenskim interpelacijam. — Dezerter Misiano zopet v zbornici.

— Rim, 14. dec. V včerajšnji seji se je primorski italijanski poslanec Sovich obregnil ob interpelacije jugoslovenskih poslancev, očitajoč jim, da delajo obstrukcijo z nakopičenjem ogromnega števila svojih interpelacij, in zelo se je razsrdil zaradi tega, ker so v interpelacijah krajevna imena pisana jugoslovensko. Dr. Podgornik mu je odgovoril, da so se Jugosloveni poslužili le pravice, ki gre vsakemu poslancu, in niso imeli pred očmi nikake irredentične propagande. Ako so rabili jugoslovenska krajevna imena, odgovarja to rabi ljudstva, ki tam prebiva. Šček je povedal, da tudi guverner Julijske pokrajine ne more navesti za marsikak kraj italijanskega imena. Pri interpelacijah ga ni vodila nikaka misel za irredentistično propagando, kajti ta se vrši vsled nasilstva nasprotnikov. (Fašisti ugovarjajo.)

V zbornico je prišel zopet dezerter, komunistični poslanec Misiano. Takoj je nastal nemir, in predsednik je moral kmalu konstatirati nesklepčnost zbornice. Misiano je odšel v varstvu komunistov s klicem: Na svidenje v prihodnji seji!

Iz naše kraljevine.

— **Profesorska stavka.** Stavkujočim profesorjem v Vojvodini so se pridružili tudi profesorji v Kotorju. Vzrok stavke je mizerna plača, s katero v današnjih neznosnih draginjskih razmerah ne morejo izhajati niti idealni kulturni in duševni delavci. Žalostne razmere za državo, ki preživlja mnogoštevilno policijo in orožništvo z mastnimi plačami.

— **Bolgarski konzulat v Zagrebu.** Iz Beograda javljajo: Bolgarska vlada je zaprosila po svojem poslaniku našo vlado, da dovoli otvoritev bolgarskega konzulata v Zagrebu. Glede tega naša vlada še ni sklepala.

— **Prihod polka Karagjorgjevićev v Split.** Iz Splita javljajo: V sredo 14. t. m. popoldne je dospel v Split iz Šibenika 11. Karagjorgjevićev polk, ki je stalno prestavljen v Split. Polk je sprejela mladina in mnogoštevilno prebivalstvo, ki ga je med velikimi ovacijami spremilo v vojašnico.

— **10.000 aretirancev v Zagrebu.** Zagrebška policija je te dni vpisala aretiranca, ki ima tekočo številko 10.000!

Glasovi iz Koroške.

— **S Koroškega.** V članku »O koroški justici«, objavljenem v Vašem slavnem listu dne 16. kimavca 1921 se nahaja o moji osebi ta-le dopis: »Kako se sedaj mrcvari pravica pri okr. sodišču v Dobrlivasi pod vodstvom tega vrlega »narodnjaka« in značajnika (Al. Ehrlicha namreč- op. podpisanega), jasno kaže sledeči drastični slučaj. Ugledni narodnjak pod. Kus s Kazaz pri Dobrlivasi je bil neki večer doma v svoji hiši napaden od nemčurskih barab. Nemčurska druhal ga je v njegovi lastni hiši tako pretepla, da je bil poln ran in je moral potem več tednov ležati. V silobranu je Šumnik s samokresom ranil na roki vodjo napadalcev, pretepača in pijanca Petra Žužova iz Kazaz. Sedaj pa čujte, ljudje božji, kaj se je zgodilo! Žužov je tožil Šumnika, ki mu je moral plačati 20.000 K odškodnine za bolečine, 20.000 kron pa je moral odrajtati advokatu. Evo vam eksempl koroške justice!« — Ugotavljam, da Vaš dopisnik tozadevno ni bil povsem točno informiran. Ni res namreč, da bi bil napaden v svoji hiši, ampak bil sem napaden t i k p r e d o k n i svoje hiše. To je bilo 14 dni pred plebiscitom. Žužov me je res tožil, a je okr. sodišče v Dobrlivasi odstopilo ta slučaj deželnemu sodišču v Celovcu, kjer sem bil zaslišan in kjer se mi je rekło, da bi se naj brez razprave poravnala. Ker mi je sodišče reklo, da bo razprava, ako pride do nje, na licu mesta in bo samo razprava stala okoli 50.000 kron in ker nisem imel zaupanja v koroško justico, sem se dal pregovoriti in s e m s e p o r a v n a l s tožiteljem za zgoraj omenjeni svoti s pristavkom, da se pred avstrijskimi sodišči odpovem protitožbi, a se s tem ne pripoznam krivemu. Zakaj za slučaj, da se izteče razprava za me neugodno, — ker bi bilo v teh razmerah kljub temu, da sem bil jaz napaden in sem se branil samo v sili, zelo verjetno, — bi mi nastali še neprimerno večji stroški, katerim sem se pa s poravnavo izognil. Okrajni sodnik A. Ehrlich pri vsem tem torej ni udeležen. To resnici na ljubo in v pojasnilo prizadetega odstavka omenjenega članka. Končno še pripomnim, da je tako naneslo, da je prišel moj obtožitelj včeraj zvečer k meni in je pripoznal, da se mi je godila krivica ter rekel, da mi bo onih 20.000 kron, ki jih je dobil od mene, vrnil.« — K a z a z e, dne 1. grudna 1921. — Jožef Š u m n i k, p. d. Kos, Kazaze, Koroško.

Neodrešena domovina.

— **Razmere v Zadru.** »Narodna Straža« poroča iz Zadra: Program nacijonalistov, fašistov, republikancev ter vseh ostalih strank in strančic vsebuje načelo, da se mora v Zadru izbrisati vse, karkoli bi spominjalo na jugoslovenstvo. Izginili so vsi naši javni napisi. Naši otroci morajo peti v šoli pesmi, kakor »Fratelli d' Italia« in druge. Narodni izdajica upravitelj hrvatske ljudske šole predstavlja svoj zavod kot »scuola italiana coll' insegnamento croato«. — V kratkem ustanovijo novo nacijonalistično stranko, ki bo izdajala tudi svoj list »L' Azione Nazionale«. Na ta način bo v Zadru kmalu več časopisov, kakor pa bralcev!

Gospodarske vesti.

— g Ljubljanski trg. Trg se nahaja v obupnem položaju. Tako razsežnega pomanjkanja blaga, izvzemši vojnih časov, do danes še ni bilo. Dne 13. decembra so pripeljali na trg samo tri teleta in nobenega prašiča. Kvaliteta govejega mesa je najobčutneje padla. Množina mleka vsak dan pada; kvaliteta nepovoljna. Mleko, ki se dovaža, je nepravilno razdeljeno, tako da najpotrebnejše stranke z otroci pogosto ne dobe mleka. Jajec na trgu takorekoč ni nobenih, kar skrivaj pride v Ljubljano, se ne razprodaja na javnih tržiščih. Masla tudi primanjkuje najobčutneje. Pomanjkanje mesa je v prvi vrsti povzročil živahen izvoz v Trst; pomanjkanje mleka pa deloma izvoz, deloma pa nezadostno organiziran dovoz z dežele. Letošnja suša in vsled tega nastala fantastična draginja krmil, je povzročila prodajo krav in jako slabo krmljenje čez zimo. Vsled tega je padla produkcija mleka občutno. Po uradno dognanih točnih podatkih je prišla na osebo v Ljubljani začetkom decembra desetinka litra mleka na dan. Zahteve občinstva, ki o temeljih trgovine ni pravilno poučeno, po ostrih, brezobzirnih tržno policijskih nastopih niso umestne, ker rode nasproten učinek kot je nameravan. Trdovratno maksimiranje cen z neokretnim birokratičnim aparatom rodi redno slabe posledice, ker povzroči pomanjkanje blaga in s tem nakup po višjih cenah izven javnih tržišč. Revni sloji ostanejo brez blaga. Ostre tržno - policijske kazni zadenejo, kot kaže praksa, predvsem najrevnejše trgovce, ki so draginje najmanj krivi. Najvažnejše sredstvo za pobijanje draginje je ustvarjajne konkurence z vsemi mogočimi sredstvi in tu imajo avtonomne občine takorekoč edini delokrog, kjer lahko kaj koristnega store za svoje občane. Zrtev dela in, ako potrebno, tudi denarja, se pri tem ne smemo ustrašiti. Stroge tržne policijske odredbe so pa na drugi strani potrebne v strah brezvestni špekulaciji, izvajaj naj jih pa redno sodišče. Občinstvo se opozarja, da se bo ukrenilo vse, kar je mogoče, da se čim najprej odstrani dosedanja mizerija na trgu. Cene moki slone na temelju 21 kron za ničlo, mast 82 do 85 K kg, sadja vsled visokih cen manj konsumirajo. Z zelenjavo trg krije dnevno preprosto potrebo. Edino perutnine ne primanjkuje. Ribe se razprodajajo vsak dan v poljubni množini na trgu; cena 40 K kg.

— g Dobava loja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršila dne 22. decembra 1921 pismena ofertalna licitacija glede dobave 2000 kg loja. Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava drv. Komanda Dravske div. oblasti v Ljubljani naznanja trgov. in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo sklenila dne 20. decembra 1921 ob 10. dopoldne pri divizijski intendanturi v Ljubljani ter pri komandah vojnega okr. v Celju in Mariboru direktna pogodba za dobavo drv za mariborsko in celjsko garnizijo. Predmetni oglas je v pisarni trgov. in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani in pri vojnih okrožjih v Celju in Mariboru interesentom na vpogled.

— g Dobava raznega železa in železne pločevine. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 31. januarja 1922 pismena ofertalna licitacija za dobavo raznega železa (drogov itd.). Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbrnice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Dobava firneža. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 4. februarja 1922 pismena ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg firneža. Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Dobava lanenega olja in terpentina. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznaja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani da se vrši dne 7. februarja 1922 pismena ofertalna licitacija glede dobave 500 kg lanenega olja ter 6300 kg terpentina. Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. decembra 1921.

— **Neveljaven dogovor.** Dne 9. t. m. smo sklenili dogovor, da ustavita »Slovenski Narod« in »Tabor« polemiko o vprašanju razdelitve Slovenije v dve oblasti. Naš list se je strogo ravnal po tem dogovoru ter je ustavil vso polemiko, ki bi se nanašala na to vprašanje. »Tabor« se tega dogovora ni držal in današnji „Tabor« priobčuje znova polemičen članek »Mariborska oblast«. »Taboru« sekundirata v tem pogledu tudi »Nova Doba« in »Prekmurski glasnik«. Ker se torej sklenjenega dogovora ena izmed pogodbenih strank ne drži, ta dogovor tudi ni več obvezen za drugo stranko. Ugotavljamo to, da se nam kasneje ne bo kaj očitalo, ako bomo primorani znova pričeti z diskusijo in polemiko o umestnosti in koristnosti razdelitve slovenskih zemelj v dve oblasti.

— **Sprememba pri »Jugoslaviji«.** Kakor smo informirani iz zanesljivega vira, prenehajo z novim letom »Jugoslavija« biti glasilo narodno-socijalistične stranke in postane baje zopet »neodvisen list«. Kakor čujemo preide tudi lastništvo »Jugoslavije« v druge roke.

— **Iz naše žurnalistike.** »Ponedeljek«, ki ga je urejeval g. Milan Plut in ga je tiskala »Delniška tiskarna«, je prenehal izhajati. Govore tudi, da preneha z novim letom izhajati »Avtonomist«, kar pa menda ni res, ker stoje za »Avtonomistom« ljudje, ki baje razpolagajo z znatnimi denarnimi sredstvi. »Delavske Novice«, katerih lastnik in odgovorni urednik je g. Emil Stefanovič, so, kakor je razvidno iz njih vsebine, organ komunistov.

— **Ljubljana pred katastrofo.** Stojimo neposredno pred nevarnostjo, da mestni vodovod preneha funkcijonirati in da ostane Ljubljana brez zdrave pitne vode. Kakšna katastrofa bi to bila za Ljubljano, si naše prebivalstvo ne more niti predstavljati. **Stroji že jedva crpajo vodo in z gotovostjo je računati s tem, da odpovedo popolnoma že v doglednem času, ako se v zadnjem trenotku ne posreči z velikopotezno akcijo zajeziti katastrofalno padanje vode v vodovodnih napravah.** Čudimo se mestnemu županstvu, da ne smatra za potrebno, da bi na to grozečo opasnost opozorilo prebivalstvo in pravočasno storilo vse potrebne korake, da se ta nevarnost odkloni. Kaj pa dela črno-modro-rdeča večina občinskega sveta, ali bo pustila Ljubljano brez vode? Seveda ta se nima časa brigati za takšno »malenkostic, ki so sicer življenskega pomena za Ljubljano, ker jo zanimajo bolj druga važnejša in bolj pereča vprašanja na primer kdo bo predsednik »Mestne hranilnice ljubljanske« ali g. Prepeluh ali g. dr. Stanovnik.

— **Samovoljno razpolaganje s stanovanji.** Mestni stanovanjski urad razglaša: Ker se je dogodilo par primerov, da so stranke samovoljno razpolagale s praznimi stanovanji, opozarja mestni magistrat kot stanovanjska oblast I. stopnje vse hišne posestnike, da je samovoljno razpolaganje stanovanj prepovedano in da z njimi razpolaga izključno le mestni stanovanjski urad, kateremu morajo hišni posestniki izpraznjena stanovanja takom treh dni po izpraznitvi javiti. Mestni magistrat bo strogo izvajal člen 30. stanovanjske naredbe, glasom katerega se vsako samolastno oddajanje stanovanj kaznuje z denarno globo do 50 tisoč kron, oziroma v slučaju neizterljivosti z zaporom do 6 mesecev.

— **Rekrutom - dijakom.** G. minister vojne in mornarice je odredil, da se rekruti - dijaki, ki so končali študije ali katerim ni bila odobrena odložitev služenja v kadru, razporedi in vpokliče tako le: 1. Rekrutovane za vazduhoplovno komando se dodeli k tej komandi v Novem Sadu z letošnjimi rekruti. 2. Dijaki ostalih vrst orožja se vpokličejo tako, da bodo v določenih dijaških jedinicah do 1. avgusta 1922. 3. Dijaki, ki niso rekrutovani za vazduhoplovno komando in nočejo čakati, da nastopijo kadrovsko službo do 1. avgusta 1922 in ki prosijo, da se jih dodeli vazduhoplovni komandi in vpokliče z letošnjimi rekruti, se dodelijo vazduhoplovni komandi. Dijake, ki ne želijo služiti v vazduhoplovni komandi, je odpraviti v ono vrsto orožja, za katero so rekrutovani. Tako je treba **pešake** odpraviti k 17. pešpolku v Valjevo, **konjenike** v konjeniško podoficirsko šolo v Subotico, **artiriste** v moravski artilerijski polk v Niš, **inženjerje** komandantu inženjerije I. armijske oblasti v Kragujevac. 4. Dijaki, absolvirani medicinci, farmacevti in zobni tehniki odslužijo kadrovski rok v Bolničarski četi Osiječke divizijske oblasti v Osieku in dovršeni veterinarji v 8. konjiškem polku v Zagrebu. Zadnji se po dovršeni rekrutni vežbi dodelijo Marveni (konjski) bolnici Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Dijaki, ki so bili rekrutovani brez orožja, torej neborci, se odpravijo na odslužen kadrovskega roka v neboračko čenostii in prisegah, da bodo lojalno izto osiječke divizijske oblasti v Osiek. Rekruti - dijaki pešaki, artileristi, konjeniki in inženjerji, ki so dovršili študije, ali kolim odložitev kadrovske službe ni odobrena in ki nočejo čakati nastopa kadrovske službe do 1. avgusta 1922, naj se zglasijo dne **20. decembra 1921 ob 8. v komandi ljubljanskog vojnog okuga, rekruti - dijaki medicinci, farmacevti, zobni tehniki in dijaki-neborci dne 28. decembra 1921 ob 8. radi odprave na odsluženje kadrovskega roka. Komandant pukovnik Miloš M. Živković.**

— **Proračun mestne občine Maribor za leto 1922 ne kaže posebno razveseljive slike. V tozadevni seji se je meščanom očitalo, da se ni niti eden pobrigal za vpogled proračuna. Temu očitku pridružimo očitek, da v celem Mariboru razen nekaj občinskih svetnikov in uradnikov, ki so izdelali proračun, ni živa duša znala da je bil proračun na vpogled. Tudi občinski svetniki so se pritoževali, da so ga šele v zadnjem trenotku dobili na vpogled. Člani JDS kluba so radi tega se vzdržali debate ozir. glasovanja. Izdatki znašajo 15,213.328 K, pokritja 8,310.456 K, torej deficit 6 milijonov 834 tisoč 456 kron. Obč. svet. dr. Vrstovšek se je očividno dobro pripravljen v daljši kritiki pečal s proračunom in raznimi pred logi krčil izdatke. Proračun se je končno brez posebnih sprememb sprejel. Ob tej priliki se je sklenil tudi novi občinski davek na goste v gostilnah čez 22 uro in kavarnah čez 23. uro po en dinar, sličen davek zadene odslej tudi mariborske igralce kvart itd. Sklenilo se je tudi povišati davek na šampanjec, dočim se je predlog na kulturni davek in luksus avto še odkazal odseku.**

— **Vsi gg. rezervni oficirji, ki so bili dne 18. septembra tek. leta na orožni vaji (enodnevni) v svrho položitve prisege pri komandi celjskog vojnog okruga, naj se zglase v času od 15. do 20. tek. meseca med uradnimi urami pri blagajni te komande, v svrho prejema pripadajočih jim pristojbin za ta dan. Gosp. rez. oficirji, ki bivajo izven mesta in se ne morejo zglasiti osebno, naj javijo do najkasneje 23. tek. meseca potom dopisnice svoje natančne naslove, da bo mogoče, doposlati jim navedene pristojbine po pošti.**

— **Nove slike so razstavljene zelo okusne v vsakem pogledu. Ateljé »Helios«, Veličan Beštar, Aleksandrova cesta 5.**

— **Povratek v Ljubljano.** Bivši komunistični poslanec dr. Milan **Lemež** se je povrnil v Ljubljano.

— **Volka je ustrelil** danes ponoči dr. Ivo **Tavčar** na čakanju nad Gornjo Brezovico pod Rakitno. Tehtal je 30 kg.

— **Predstava g. Durova.** V Narodnem domu ima te dni Rus g. Durov zanimive predstave, ki so prava atrakcija za naše malčke. Žalibog je bila nezadostna časopisna reklama, zato je obisk maloštevilen. Nad vse zanimiv je bil nastop opice Džimi, ki hodi po odru kot kak kavalir v fraku in laku. In nje cilinder? Pa kako zna srebati ta mala »opica« — s krožnika juho z žlico v »roki«... Danes je zadnja predstava. Priporočamo javnosti!

— **Požar v Rimskih toplicah.** Dne 12. t. m. ob 11. ponoči je nastal požar v skladišču tovarne podpetnikov in parne žage na Gračnici pri Rimskih toplicah. Požar je uničil tovarno in parno žago. Zgorelo je mnogo lesa in velika zaloga podpetnikov. Škodo cenijo na 200.000 kron.

— **Satlerjev posnemalec v Zagrebu.** Dva »črnomavha« Ivan Rožman in njegova ljubica Angela Zupan iz Celja sta poskušala v Zagrebu uresničiti metodo ljubljanskega Satlerja. Pisala sta znanemu vojnemu dobičkarju in milijonarju mesarju Hafnerju več grozilnih pisem z zahtevo, da jima izroči okoli pol milijona, drugače je konec njegovemu življenju. Detektivi so oba aretirali.

— **Celjan okraden v Zagrebu.** Delavec Fran Vršnik iz Celja se je pripeljal 13. t. m. v Zagreb na južni kolodvor. Pri izhodu mu je neznan žepar odnesel 8400 K in 14 dolarjev.

— **Mož! Ne cifra! Metanja grošev** v zrak je bila včasih priprosta, fantovska igra. Deželno sodišče pa je bilo danes prepričanja, da je ta igra tudi lahko hazardna igra. Trije strastni igralci Andrej Poznik, Marko Pogačnik in Janez Ferjan so metali proti veliki stavi dva groša v zrak. Ferjan je pri tem metanju zaslužil kar debelih 2000 kron. Orožniki pa so jih zasačili, ovadili sodišču in sta bila prva dva pri okrajnem sodišču sprva obsojena na 100, oziroma 150 dni zapora. Deželno sodišče je pa kazen sedaj znižalo na 40 dni zapora ali 100 dinarjev globe.

— **Nezgode. Nesreča.** Rudolf Zupanc, delavec na žagi I. Rusa v Domžalah, je pilil žago. Pri tem pa mu je vsled sape padla pilenca v levo oko. — **Slabost je pomagal.** Keršnik Ulrik, gozdni delavec iz Kost na Koroškem, je bil radi zastoja lesne trgovine dalj časa brez rednega zaslužka. Iz namena, da bi kaj zaslužil, se je začel ponujati tihotapcem in drugim strankam, da jih spravi preko planin čez mejo v Jugoslavijo. Tako je 14. t. m. zopet peljal dva možka čez mejo. Ker se mu bil vsi prehodi dobro znani, je mislil, da bo srečno, kakor drugekrat, prešel mejo. In res so srečno prekoračili mejo, toda kako 4 km od mejo na jugoslovanski strani so jih zapazile pogranične čete in jih pozvale, naj se vstavijo; toda trojica je jela bežati, a straža na nje streljati. Oddala je približno 12 strelov in od teh eden je zadel Keršnika v levo stegno. Njegova klienta tihotapca sta srečno pete odnesla. Ranjenca so za silo obvezali in ga oddali županstvu na Jezerskem, da ga je spravilo v ljubljansko splošno bolnico.

— **Narodni koledar »Družbe sv. Cirila in Metoda«.** Vsled ministerijalne odredbe, se ne smejo prilepljati razven poštnih znamk, drugi znaki na pisma in dopisnice. Družba sv. Cirila in Metoda je zaprosila na merodajnem mestu, da se dovoli uporabljati C. M. narodne kolekе kakor doslej še nadalje na pismih in dopisnicah. Družba je dobila zagotovilo, da bo njena prošnja ugodno rešena; do končne rešitve pa merodajne oblasti dovoljujejo, da se sme družbeni kolek nemoteno uporabljati. — Prijatelje družbe vabimo, da se narodnega kolka še nadalje pridno poslužujejo.

— **Božične in novoletne razglednice.** Družba sv. Cirila in Metoda je založila dve originalni umetniški razglednici, kateri naj bi se uporabljali kot božična in novoletna voščila. Motiva sta vzeta izza časa ranjilske pogodbe in koroškega plebiscita. Razglednice so v štirih barvah, in so v vsakem oziru brezhibno dovršene. Dobivajo se v pisarni C. M. družbe. Komad stane 2 K. Pomen razglednic in namen izkupička je vsakemu zavednemu rodoljubu jasen, zato upamo, da bo narodno občinstvo segle pridno po zalogi.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Petek, 16. dec.: Pampeliška, A.

Opera:

Petek, 16. dec.: Werther, D.

— **Božična umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu** se otvori v soboto 17. t. m. ob 11. dopoldne. Zastopani so sledeči umetniki: Dolinar, Gaspari, Marčič, Šantel Avgusta, Šantel Saša, Smrekar, Vavpotič, Zupančič Anica in Žmitek. Posebna vabila k otvoritvi se na razpošiljajo. Pozivamo vse ljubitelje umetnosti, da se v obilnem številu udeleže te prireditve.

— **Javno predavanje.** Akad. socijalno - pedag. krožek priredi v nedeljo 18. decembra ob 10. javno predavanje v veliki dvorani univerze. Predava prof. dr. K. Ozvald o predmetu: Kaj je in kaj ni ljudska univerza? — Predavanje bo imelo načelno važnost za vse tiste, ki bi hoteli tako ali tako (bodisi kot prireditelji, predavatelji ali drugače), sodelovati pri vzgojevanju širših plasti našega naroda.

— **Koncert zagrebškega pevskega društva »Kola«.** Ponovno opozarjamo naše glasbo ljubeče občinstvo na koncert, ki se vrši v nedeljo, 18. t. m., ob pol 20. zvečer v dvorani hotela »Union« in katerega izvaja priljubljeno hrvatsko pevsko društvo »Kolo«. »Kolo« ima na razvoj glasbe med hrvatskim delom našega naroda največje zasluge. Velik del vsega glasbenega pokreta v zadnjih 50. letih se je vršil na probudo zagrebškega »Kola«, ki praznuje prihodnje leto 60letnico svojega plodonosnega delovanja. Vstopnice za ta koncert so v predprodaji v pisarni »Glasbene Matice«, Gosposka ulica 8, I. Poudarjamo, da je začetek točno ob pol 20. zvečer, in to iz razloga, ker se Kolaši ob polnoči odpeljejo zopet v Zagreb.

— **V založbi Glasbene Matice v Ljubljani** so izšle narodne pesmi Beneških Slovencev, katere je zbral in uredil Rihard Orel. Cela zbirka šteje 64 četveroglasno harmoniziranih narodnih pesmi ter 15 enoglasnih rezijanskih. Zbirka stane 30 K ter se dobiva v pisarni Glasbene Matice v Ljubljani, Gosposka ulica 8/I.

Sokolstvo.

— **Sokol I.** priredi svojemu moškemu naraščaju v nedeljo 18. t. m. popoldne v paviljonu na Taboru poučno-zabaven sestanek s sledečim sporedom: Proslava spomina kralja Petra I. Osvoboditelja, predavanje o 28. in 29. okt. ter 1. dec., deklamacije, igra »Za domovino« in končno še mala burka. Vse točke izvaja naraščaj sam. Po izvršitvi sporeda je pogostitev mladine in prosta zabava iste. Pričetek je ob pol 15. Starši naraščaja in članstvo dobrodošli!

Turistika in sport.

— **»Slovensko planinsko društvo«** naznanja, da se vrši zbor delegatov zanesljivo v soboto, dne 17. t. m. ob 16. popoldne v društveni pisarni v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2. Odposlanci podružnic se pozivajo, da se zbora gotovo in polnoštevilno udeleže.

Društvene vesti.

— **V društvu »Soča«** predava danes zvečer (hotel Lloyd) dr. Dinko Puc: »O zgodovini osvobojenja slovenskega dela našega naroda«. Vstop prost.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani,** pozivlja svoje člane, ki bi imeli nekaj prostih popoldanskih ur, da se priglase med 6. in 8. uro zvečer v društveni pisarni Sv. Petra cesta štev. 12 in prevzamejo proti nagradi društveno delo.

Najnovejša poročila.

ODHOD DR. HAINISCHA IZ LANE.

— d Lana, 15. decembra. Skupne večerje so se še udeležili razen obeh predsednikov: gospodična dr. Alice Masarykova, zvezni kancelar Schober s spremstvom predsednika dr. Hainischa, člani praškega poslaništva avstrijske republike, vsi člani vlade z ministrskim predsednikom dr. Benešem na čelu, predsedstvo zbornice in senata, kancelar dr. Šamal, člani izvrševalnega odseka vseh koalicijskih strank. Člani kabineta razen ministrskega predsednika dr. Beneša in druge politične osebnosti so se ponoči vrnile v Prago. Predsednik dr. Hainisch in zvezni kancelar dr. Schober odpotuje iz Lane jutri ob desetih v spremstvu ministrskega predsednika dr. Beneša in kancelarja dr. Šamala.

ŽELEZNIŠKI TARIFI NE BODO POVIŠANI.

— Beograd, 16. decembra. (Iz.) **Pred dnevi objavljeno povišanje železniških tarifov je ustavljeno. Ministrstvo saobračaja je glede povišanja tarifov odločilo, da se nameravano povišanje za 15% ozir. 10% ne uvede. Ostanejo v veljavi stari tarifi.**

USTANOVITEV PERZIJSKEGA KONZULATA V BEOGRADU.

— Beograd, 16. decembra. (Iz.) **Perzijska vlada je ustanovila v Beogradu generalni konzulat za vso državo.** Za generalnega konzula je imenovan ugledni beograjski trgovec Mihajlo **Gjurić.** Povodom ustanovitve konzulata je prišel v Beograd tudi perzijski poslanik iz Bukarešte, ki je akreditiran za Romunsko, Bolgarsko in Jugoslavijo. Napram sotrudniku »Trgovinskega glasnika« se je poslanik izrazil o prijateljskih odnošajih med perzijskim šahom in pokojnim našim kraljem Petrom I. Velikim Osvoboditeljem. Že pred 20 leti je vladalo med obema vladarjema iskreno prijateljstvo. Med vojno je Perzija ostala sicer nevtralna, toda gojila je velike simpatije do zaveznikov osobito do Srbije. Po vojni se je to staro prijateljstvo obnovilo med šahom in Nj. Vel. kraljem Aleksandrom. Obnovljeno je bilo to prijateljstvo za časa bivanja Nj. Vel. kralja Aleksandra v Parizu na intimni večerji, ki je bila priredjena na čast Šahu v Parizu. Glede trgovskih odnošajev med Perzijo in Jugoslavijo se je poslanik izjavil, da so bili ti odnošaji po vojni sprva tako minimalni, da niti ne prihajajo v poštev. Trgovina s Perzijo pa se je začela sedaj razvijati in se razširja dan za dnem, vsled česar je smatrala perzijska vlada za nujno potrebo ustanoviti v Beogradu generalni konzulat.

ZARADI NEODOBRENJA RIBOLOVSKE POGODBE ITALIJA NE IZPRAZNI DALMACIJE.

— d Rim, 15. dec. (Brezžično) Agenzia »Volta« dementira vest, češ da namerava Italija izprazniti tretjo cono v Dalmaciji, ker se jugoslovenska vlada brani ratificirati brionsko pogodbo glede ribolova in druge določbe rapallske pogodbe.

PLEBISCIT V SOPRONJU.

— d Dunaj, 15. dec. Po vesteh iz Budimpešte je včeraj do 19. glasovalo 16.000 oseb. Glasovalo se je na vseh glasovališčih, razen na dveh, kjer se bo glasovalo danes dopoldne.

POT KAROLYJA V PRAGO.

— Beograd, 16. decembra. (Izv.) Grof Mihajlo Karolyi je odpotoval v Prago. Njegovo potovanje je privatno.

NEZAKONSKA DECA.

— **Beograd, 16. decembra. (Iz.) Vse državne oblasti za zaščito dece, izvzemši zagrebške, so ministrstvu za socijalno politiko poslale poročila in statistiko o nezakonski deci. Po tej statistiki je v celi državi 16.014 nezakonskih otrok.** Za presojo javne morale je ta statistika v toliko zanimiva, ker se iz nje jasno vidi, da je v Sloveniji, ki je čisto katoliška in kjer ima katoliška duhovščina največjo moč, največ nezakonskih otrok in v Bitolju v Makedoniji, torej v naših južnih, takozvanih »balkanskih« krajih najmanj.

IDENTIFIKACIJA ATENTATORJA NA NAŠEGA KRALJA.

Atentator Avstrijec — Moser.

— d Linc, 15. dec. Tukajšnja »Tagespost« poroča, da je bil v Ennsu pred kratkim aretirani Mijo Marinković, ki se je udeležil atentata na kralja Aleksandra, identificiran kot Ignac Moser iz Oberrohrdorfa pri Kremsu ob Donavi. Med zasliševanjem je priznal Moser, kakor poroča list, da je zagrešil več tatvin in drugih prestopkov in je priznal, da je bil udeležen pri atentatu na kralja Aleksandra ter da je atentat uprizorila komunistična stranka, kateri je Moser že dolgo pripadal. Komunisti so znali vriniti svojega pristaša Moserja kot gojenca v jugoslovensko podčastniško šolo v Beogradu, kjer je mogel pomagati »manuelnim zarotnikom«. Ko se je atentat ponesrečil, je pripravljeni avtomobil prepeljal pet glavnih zarotnikov preko Zidanega mosta v Avstrijo.

ORIJENT EXPRESS SKOČIL S TIRA.

— Beograd, 16. decembra. (Iz.) Včeraj ob 8.24 je na progi Beograd-Niš pri neki manjši postaji skočil s tira carigrajski orijent expres. Med potniki je nastala zmeda. Človeških žrtev ni bilo. Vlak ima samo materijelno škodo.

TIHOTAPSKI PROCES PRED GRAŠKO POROTO.

— Gradec, 16. decembra. (Iz.) Na včerajšnji porotni razpravi je senat porotnikom stavil 28 glavnih vprašanj in 14 dodatnih. Poleg državnega pravdnika je govorilo 8 zagovornikov. Porotniki so vsa vprašanja soglasno zanikali. Pozno v noč je porotni senat razglasil oprostilno sodbo. Vseh 10 obtožencev je bilo oproščenih.

TEŽKA SODBA RADI DUNAJSKIH IZGREDOV.

— Dunaj, 16. decembra. (Izv.) Deželno sodišče je strugarja Josipa Schlachtingerja obsodilo na tri leta težke ječe, kir je bil soudeležen pri plenitvi v hotelu »Bristol«. Oplenil je bil Angleža sir Williama Gooda. Anglež je sedaj vložil prošnjo pri avstrijski vladi, da se obsojenemu kazen sploh spregleda oz. znatno zniža.

Borze.

— **Zagreb,** 16. decembra. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih —.—, 52.—, Pariz 21.—, 21.25, London —.—, 1100.—, Berlin 136.—, 141.—, Dunaj 4.05, 4.15, Praga 322.—, 323.—, Italija 11.90, 12.05, New York —.—, 260.—, Budimpešta 39.50, 40.—. Valute: dolar —.—, 260.—, Ena 11.90, 12.—, napoleondor —.—, 980.—.

— Beograd, 16. decembra. (Izv.) Valute: dolar 63.50, lira 295.—, marka 35.25, leji 52.—, levi 44.—, av. krone 1.02. Devize: London 274.—, Pariz 528.—, Ženeva 1270.—, Praga 81.—, Dunaj 103, Berlin 35.—, Milan 299.—.

— Curih, 15. decembra. Zagreb 1.95, Dunaj 0.20, Praga 6.35, Milan 23.80, Pariz 41.60.

— Trst, 15. decembra. Praga 26.80, London 91.— Zagreb 8.35, Berlin 12.25, Pariz 175.30, Curih 421.—, New York 21.85.

— Praga, 15. decembra. Zagreb 31.625, Dunaj 1.27, Berlin 45.75, Curih 15.90.

— Pariz, 15. decembra. Dunaj 0.50, Berlin 6.75, London 51.92, New York 12.36, Curih 240.25.

— Berlin, 15. decembra. Zagreb 70.—, Dunaj 7.—, Praga 224.—, Curih 35.30.

— Budapešta, 15. dec. Zagreb 265.—, Dunaj 10.375, Praga 808.75, Curih 129.—.

— Dunaj, 15. dec. Pariz 522.—, Curih 1.245.—, London 27.200.—, Berlin 3.575.—, Zagreb 2.450.—, Praga 7.850.—.

Ob sklepu lista.

Sporazum med demokrati in radikalci

Nova vlada na vidiku.

— **Beograd, 16. decembra. (Izv.) Kakor je izvedel Vaš dopisnik, je bil na snočni, od g. dr. Ribarja sklicani konferenci definitivno dosežen sporazum med demokrati in radikalci na ta način, da bo demokratskemu ministru notranjih del dodeljen radikalski podtajnik, nasprotno pa pride za podtajnika v ministrstvo agrarne reforme — demokrat. Če še nadalje ostane Pribičević na svojem mestu, ni še danes gotovo.**

— **Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes dopoldne so ožji odbori v obeh klubih razpravljali o ministrski kandidatski listi. Kot nova ministrska kandidata se imenujeta dr. Srskić in dr. Laza Marković.**

— **Beograd, 16. decembra. (Izv.) Gotovo je, da je nova vlada na vidiku. Vlada bo jutri sestavljena.**

Poizvedbe.

— **V begunskem taborišču Strnišče** pri Ptuju so se našle dragocene nove zimske moške rokavice. Kdor jih je izgubil, naj se zglasi pri predstojništvu taborišče uprave v Strnišču.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Dva kleparska stroja

za krivljenje in kroženje pločevine se **prodasta** po zelo ugodni ceni. Ogleda se: Mirje 2. Ljubljana. 9094

Kožuh za potovanje

naprodaj. Ogleda se na Sv. Jakoba nabrežju št. 33. 9068

Kot vzgojiteljica

išče službo gospodična 20 let stara, vešča slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi event. lahko tudi francoščino. Ponudbe pod »Vzgojiteljica 40« poštno ležeče, Ljubljana. 9095

Oprava za jedilno sobo

nova, orehova, masivna, lepo solidno izdelana, **se proda.** Strmi pot 6. 9099

Modna trgovina v Ljubljani **sprejme takoj**

spretno prodajalko,

vešče modne stroke. Naslov v upravi Slov. Naroda. 9078

Tajnik

ki je zmožen tudi knjigovodstva, **se sprejme.** Ponudbe na elektrarno Zagrac v Višnji gori. 9098

Bukova suha drva bukovo suho oglje češko smrekovo

z delenjskih postaj kupuje trgovina drvom i ugljenom **M. Herlinger, Karlovac.** 1096

Na hrano in stanovanje

se sprejmeta dva gospoda. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 9062

Za Božič!

Ceno se proda 9 0 cm dolga, krasna ladja, dvosedežne sanke (Rodel), lepo, brezhibno, veliko ogledalo z zlatim okvirjem. Resljeva cesta 1, II desno, desna stopnjice. 9064

Trgovski pomočnik

ki je odslužil vojaščino, želi službe s 1. jan. 1922. Vešč je mešane stroke. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9065

Predstojnik pisarne

trgovski in reklamski organizator, dober strojepisec in izobražen perfekten korespondent srbohrvaščine in slovenščine, **se sprejme v Ljubljani.** Ponudbe z natančno navedbo dosedanje prakse in zahtevkov pod „Predstojnik 40—9063“ na upravo Slov. Naroda. Reflektira se na zmožne in zanesljive moči. 9063

Prodam

dvoje železnih sani za dve osebi (Rodel). Hilšerjeva ulica 5, I. 9067

Na stanovanje in hrano

se sprejme gospodična. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9066

Na hrano in stanovanje

se sprejme gosrod. Rozina Tavčar. Gorupova ulica 4, II. nadstr. 9093

Za Ljubljano **se išče spreten**

trgovski pomočnik

vešč **modne stroke.** Nastop takoj. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 9077

Dobičkanosno trgovsko podjetje išče

družabnika

ki bi imel K 250.000 — K 300.000.—, s katerim zneskom bi se podjetje finansiralo ter družabniku ta obratni kapital nosil brez dela 10 % — 15 %. Dopisi pod „Dobičkanosna trgovina/8974“ na upravo Slovenskega Naroda. 8974

Okraski in svečke za božično drevo

na debelo in drobno pri

L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ul.

Soba se išče

za mesec januar v mestu ali predmestju. Ponudbe pod „Prijazna soba 9100“ na upravo Slov. Naroda. 9099

Boljša kuharica

dobra gospodinja, **želi mesta** k boljšemu, samostojnemu gospodu. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9097

Meblovano sobo

stalno išče zase in event. za brata soliden bančni uradnik s 1. januarjem. Plača najboljše. Ponudbe pod T. Š. Soba 9034“ do 20. dec na upravo Slov. Nar.

išče se

stanovanje in hrana za mirnega dijaka pri boljši rodbini v Ljubljani. Ponudbe pod „Realec 9091“ na upravo Slov. Naroda. 9081

Sodi za vino

od 100 do 300 litrov, novi in rabljeni, **se kupijo.** Ponudbe pod „Sodi 9080“ na upravo Slov. Naroda. 9080

Za zimsko sezijo

se priporoča šivilja.

Stari trg 1, III. 9014

Blagajna

št. 2 — izdelek Wiener Kassen-Verein, popolnoma nova, se ceno proda. **Hrovat & Komp.,** Ljubljana, Vegova ulica štev. 6, I. 8907

Slovenski glasbenik

želi kupiti, tudi antikvarično, Južno slovanske popevke od Kuhača, 4 zvezke, izšli le a 1887, katerih ni nikjer več dobiti. Prijazne ponudbe pod „S. g. 9020“ na upravništvo Slov. Naroda. 9020

Kupim

elektromotor

za enakosmerni tok, 440 voltov 2 do 4 HP, nov ali rabljen. Ponudbe na naslov: **Benesij, Wolfova ul. 10.** 9013

Gostilničarji! Vino

vseh vrst si pred nakupom oglejte v največji vinski trgovini tvrdke **J. Jelenič,** Ljubljana, Stara pot (pri dež. bolnici) telefon 378. 8079

Kompanjona

z najmanj **100.000 K** kapitala išče večje čevljarsko podjetje. Ponudbe na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slov. ulica 15. 8918

Odda

se v Zg. Šiški **več lokalov** za obrt ali za skladišče v novi stavbi takoj

v najem.

Naslov pove An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 8880

Trgovski pomočnik 8923

se sprejme takoj ali pozneje v špecer. trgovino na debelo in deželnimi pridelki. Prednost imajo tisti, kateri se spoznajo vsaj deloma v lesni trgovini, a ni pogoj. Pismene ponudbe pod „Marljiv 156“, poštno ležeče Ljubljana.

Stanovanje

zračno in solnčno, s 3 sobami, **zamenjam** za stanovanje s 5 ali 4 sobami ter dam nagrado. Ponudbe pod „Stanovanje 9108“ na upravo Slov. Naroda. 9108

Išče se potnik

proti proviziji, ki bi prevzel poleg drugih predmetov zastopstvo povoznega engrocista za galanterijo in pletenino za celo Jugoslavijo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8942

Kupujem želod in brastovo lubje

od najmanj vag. Prosim za ponudbe z vzorci in z navedbo cene za 10 kg K. **Sa rudnikbyt,** Vegetabilienexporthandlung Begasevtić, uradj. B. nat.

Božične in novoletne razglednice

na debelo in drobno pri

L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ul.

Lepa omara za knjige

na prodaj. Frančiškanska ulica 4, I. levo. 9016

Dva

dimnikarska pomočnika

in vajenca sprejmem takoj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9057

Pohištvo

(patik) **se proda.** Rimska cesta 10, I desno. Ogleda se lahko od 14.—15. 9035

Izurjena stenografinja in strojepisk a

(vešča slov., če možno tudi nemškega brzopisja), event. začetnica, se za stalno sprejme v odvetniško pisarno. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8951

Učenec

s primerno predizobrazbo, zdrav in krepak, iz poštene hiše, **se sprejme s 15. januarjem. — Alfonz Obla**k, špec. trg. Novo mesto. 8821

Hotel 30 sob

restavracija in kavarna, lepo pohištvo, vinska trgovina itd. **se proda.** Naslov **Karol Breznik, realitetna pisarna, Celje.** 8932

Petrolejske vrče

kupimo v vsaki množini. Ptičamo zaboj z dvema vrčema po 80 K, postavno poljubna posta a v Sloveniji. **Hrovat & Komp.,** Ljubljana, Vegova ulica 6

Gostilno v najem

vzamem v Ljubljani ali v katerem drugem prometnem kraju. Ponudbe pod „Dobro idoča 9069“ na upravo Sloven. Naroda. 9069

Zastupnika

več uvedenega u vinskoj struci za prodaju hrvatskih i dalmatinskih vina za Sloveniju uz proviziju **traži se. A. Golubić, Zagreb.** 9076

Irske

trajno gorljive peči

ma v zalogi po znižanih cenah **D. Zajec,** trgovina železnine, Sv. Florijana ulica 23. 8922

Elektromotor

8 do 10 HP, 300 volt,

že rabljen, dobro ohranjen, **se kupi.** Ponudbe na tovarno zamaškov **Jelačin & Ko, Ljubljana.** 8867

Dr. Bleiweis

strokovni zdravnik za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu

se je vrnil in ordinira

Kongresni trg 15 od 3.—5. pop. 9031

Prva specijalna trgovina z rokavicami in parfumi

nudi:

rokavice za dame in gospode, kakor tudi **fine črne, raznebarvne francoske damske nogavice.**

Najfinejši francoski parfumi.

Gueldy Paris: Vasthi, Antar, Le Bois Sacre, La Violette,

Eau de Cologne

O. Bračko, Ljubljana Dunajska cesta štev. 12

Odvetniški kandidat

išče mesta v Ljubljani. Ponudbe po »Odv. kand 9028“ na upravo Sloven. Naroda. 9028

Proda se

dobro ohranjen **bel muf** (vidomec, E isvogel). Poizve se v trgovini Sv. Jakoba nabrežje 7. 9059

Vinska trgovina

išče stalne trgovske zveze kamor bi prodajala svoje izborno vino iz Štajerske po solidnih cenah. Išče se tudi **zastopnike** za ta vina, ki bi lepo zaslužili. Pisma pod „Vinska trgovina/8973“ na upravo Slov. Naroda. 8973

Kupi se objekt, primeren za tovarno.

Želi se vodna moč 30 do 40 HP, bližina železnice, voda za izpiranje. Ako dnevno pogoji dani, se bo tovarna na novo postavila. Ponudbe z opisom in ceno pod „A B C 9012“ na upravo Slov. Naroda. 9012

Kupujem vsako množino kostanjevega

lesa

Ponudbe: **Ladisl. Walland,** trgovina z lesom, **Loče pri Poljčanah.** 9070

Zimskih moških kaputa, ulstera modernih

u više boja br. 44, 46, 48, 50 i 52

1 komad dinara: 300.

Na više znatno jeftinije šaljem poštom sa poštarinom po dinaru **310 komad.** Kolonijalna radnja

Djordja Gavrilovića,

Beograd, Kralja Petra 62. Telefon 143.

Kakršen gospod, tak sluga.

Velezanimiva burka iz vojaškega življenja.
Vprizarja se z velikim uspehom na številnih odrih.

Cena K 9.

Dobi se v Narodni knjigarni v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7.

Išče se sposoben UPRAVITELJ

za elektrarno mesta Sušaka,

ki mora imeti administrativne in tehnične sposobnosti, ter ki je po mogočnosti že delal v mestnih električnih centralah. Pismene ponudbe s prepisom spričeval dosedanjih nameščenj in naznačbo nekoliko referenc ter pogojev in drugih zahtev, na pisarno **G. Ružić, Sušak.** 9100

Medić, Rakovc & Zankl

preje A. Zanki sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzojavi: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznano najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to sroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“ Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Zahvala.

Za izraženo iskreno sočutje in častno spremstvo na zadnji poti našega prerano umrlega, ljubljenega papana se najsrčneje zahvaljuje

Ivanka Szillich
v imenu sinov in sorodnikov.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1921.

Zahvala.

Vsem, ki so naše predrago soprogo ozir. mamico, gospo

Marijo Šturm roj. Možek

v tako ogromnem številu spremili na zadnji poti, izrekamo najsrčnejšo zahvalo, zlasti se zahvaljujemo čč. duhovščini, sl. Gasil. društvu, gg. uradnikom in delovodjem tob. tovarne, pokojničnim sodelavkam in sodelavcem v tvornici ter vsem, ki so nam za časa bolezni in smrti kakorkoli lajšali težko bol.

Bog plati vsem!

Na Viču, dne 15. decembra 1921.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega nepozabnega soproga, brata in svaka, gospoda

Janka Klobčiča

železniškega uradnika,

izrekamo vsem prijateljem, znancem in sorodnikom najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. gospodu župniku v Šmihelu za mnogobrojne tolažilne obiske, podružnici „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ v Novem mestu za častno spremstvo in genljivo petje pri prevozu v Ljubljano, dalje „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“ v Ljubljani, članom njene godbe in pevskega zbora za častno spremstvo in turobne žalostinke, inšpektoratu državnih železnic v Ljubljani za mnogobrojne dokaze naklonjenosti in za prekrasen venec, kuratoriju za slepce in vsem slepim ki so bili pokojnemu tako pri srcu, za zadnje spremstvo, gosposkim uradnikom in uradnicam okrajnega glavarstva v Ljubljani za častno udeležbo pri pogrebu, slednjič vsem železničarjem, ki so se spomnili svojega tovariša na njegovi zadnji poti.

Naj bi počil blagopokojni vsem v lepem spominu!

V Ljubljani, dne 16. decembra 1921.

Žalujoči ostali.

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor vsakovrstne druge tiskovine

izvršuje točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«. Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.